litera
AZ IRODALMI PORTÁL
NYOMTATHATÓ VERZIÓ
© 2005 litera.hu Kft.

2007. 05. 31.

A történés helye

Magvető-est, Radnóti Színház, 2007. június 1. 19.00

Tizenkettedik alkalommal mutatta be a Magvető Kiadó könyvheti újdonságait a Radnóti Színházban. A kérdező szerepében Bálint András lépett fel, akiről kiderült, hogy olvassa a könyvesblogot de nem nagyon jut ideje magukra a könyvekre, ám nem ez volt az este legfontosabb hozadéka.

A színpadon a könyvheti szerzők, a szerkesztő és tiszteletbeli Magvetős írótársaik foglalnak helyet, a Radnóti Színház ilyen eseményekhez fenntartott könyvtárszoba-díszletében, mely megemeli, ugyanakkor rögtön ódon, méltóságteljes álmosbarnába is csavarja a Radnóti színház irodalmi estjeinek hangulatát. Bálint András mutatja be a színpadon lévőket: Boldizsár Ildikót, a kiadó főszerkesztőjét, Nádasdy Ádámot, Földényi F. Lászlót, Berniczky Évát, Esterházy Pétert, Takács Zsuzsát, György Pétert, Spiró Györgyöt, Farkas Pétert és Győrffy Ákost.

Nádasdy Ádám és Földényi F. László

Nádasdy Ádámmal rögtön a számok világába térünk vissza: Bálint András harmadik kötetnek aposztrofálja *Az az íz* című verseskönyvét, s rákérdez, mit gondol arról, hogy egy kritikus versskicceknek nevezte a kötet verseit. A szerző szerényen javít, nem a harmadik, hanem a hatodik kötet – többször lesz még hasonló bizonytalanság a kötetek számát tekintve, Berniczky Éva esetében ez kiegészül a „Mivel foglalkozol?" kérdéssel is, ám a kínos bakikon és ballépéseken túl mégis gördülékenyen halad az est, profi beszélgetők ülnek itt együtt, ismerik a dolgok helyiértékét, s néha magukban, néha fennhangon kacagnak a figyelem ilyetén elmúlása fölött - aki pedig még nem rutinos e téren, mint Győrffy Ákos, avval nehezebb a dolga Bálint Andrásnak, ám épp ebből a nehézkedésből – meg a versekből - derül ki, mennyire ott a helye a költőnek, ahol ül (a Magvető-felfedezettek esetében nem minden esetben volt ez az érzésem az utóbbi években). Nádasdy bizonyos olvasatban jogosnak látja a versskicc kifejezést, ám a hangsúlyt mégis a versek megéltségére helyezi, s a kötet címadó darabja mellett két másik verset is felolvas, hogy érzékeltesse igazát.

Földényi F. László Kertész-szótárt írt, a miértre válaszolva kifejti, hogy foglalkoztatta Kertész életműve, gondolkodott egy tanulmányait egybegyűjtő köteteben – nem ment; egy monográfiában – unta és van is már, míg végül eljutott oda, hogy azokat az akna-szavakat járja körül, melyek rá elementáris hatást tettek a mindig a Sorstalanságot folytató Kertész-regények olvasása során. Két ál-szócikk is becsúszott a 80-90 szó közé, (s itt merül fel először Hafner Zoltán szerkesztő neve, hogy Győrffy Ákos is rá és szerepére utaljon a Magvetőhöz kerülésében *Nem mozdul* című második kötetével): a K és a szögesdrót. A K-t olvassa fel egyszerre indokolva mintegy az ál-szócikk és a kötet jogosultságát.

Berniczky Éva

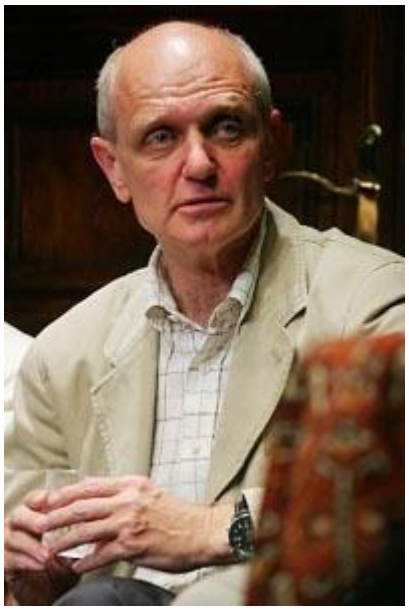

Berniczky Éva *Méhe nélkül a bába* című regénye *A tojásárus hosszúnapja* című elbeszélés-kötetét követi a Magvetőnél. A két nő, egy fordítónő és a fordított nő egymásba íródó története kapcsán a fordított nő nevénél többet nemigen tudunk meg a beszélgetésből, mégis jó hallani, ha szerző olvassa fel könyvének részletét. Így vagyok ezzel Győrffy Ákos versfelolvasásával is (a választás bátorságában éppen az a szép, hogy jelentősége semmi, s ezt mindenki tudja, amit persze főként ő tud, de vállalja. A választott vers a hogyan történik bármi is amikor sehol, – sem a nézőtéren (bármilyen nézőtéren), sem a színpadon (bármilyen színpadon) – nem történik semmi kérdése körül jár).

György Péter tanulmánykötete kapcsán az emlékművek és műemlékek különbözőségéről és egymásba alakulásának lehetséges módjairól beszélget Bálint Andrással, ahogyan szóba kerül az is, hogy *A hely szelleme* című köteteben ugyan csak egyetlen magyar tárgyú tanulmány van, s ezt kissé szégyelli is, mégis megmutatkoznak a helyi viszonyokra adaptálható tendenciák a külföldi példákról írottakban is.

Villanásnyira feltűnik Szerb Antal olaszországi útirajzokat tartalmazó kötete és a *János vitéz* újonnan megjelentetett, gyönyörűen illusztrált példánya, melyről Boldizsár Ildikó beszél, majd Farkas Péter könyvéről Esterházy Péter mond elismerő szavakat, s most mintha a legszebb könyvekről szóló írások kapcsán is, 'csak az íze végett' feléledő irónia is hiányozna mondatainak sodrásából: a magyar irodalom fontos szövegei közé sorolja a *Nyolc perc* című regényt, mellyel kapcsolatban – öregember és öregasszony élete, mindennapos tusái az értelmen túli együttlét és együtt-érzés világában tett bátor, a külvilág számára értelmezhetetlen expedíciók során, melyek egyszerre tétje és alapja az egymás iránt érzett, mindenen túli szeretet – felidézi Mészöly *Film*-jét, s mintegy annak a két öregnek folytatásaként is olvassa Farkas Péter regényét, mely a szerző kölni életével párhuzamosan levegős, távoli próza: becsobban a magyar irodalomba, s a csobbanást nem hatalmas hullámok követik majd, hanem egy, a tófenéken megülő, mozdíthatatlan kő marad utána, mely jó esetben vonatkozásba lép a később a tóba csobbanó kövekkel. (A keretek által meg nem engedett, hosszú kifejtést igényelne, miért lehet az érzelemmentesnek gondolt, objektívlencsén át rögzített emberpár történetét egymás mellé állítani a szeretettel átitatott farkasi leírással, mégis meggyőződésem, komoly tévedés Mészöly regényét szeretettelennek bélyegezve elvetni ezt a megközelítést, de míg ezen gondolkodom, máris más van terítéken.)

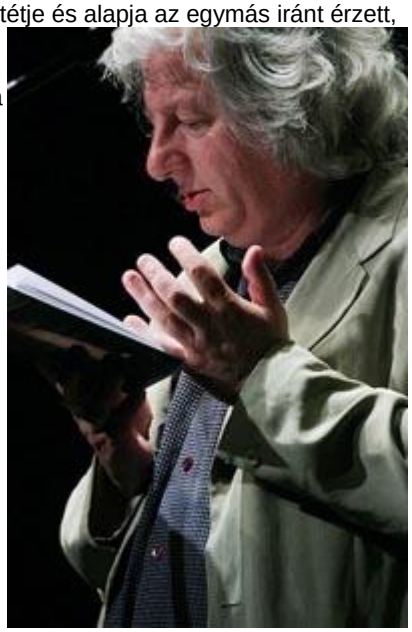

Esterházy Péter és Takács Zsuzsa

Takács Zsuzsa Önéletrajzaim alcímű prózakötetéből a Radnótiban bemutatott Spiró-darab, a Prah címszereplője olvas fel egy részletet, majd sor kerül arra is, hogy kiderüljön, miért ül a színpadon maga Spiró György: hogy a Petri-összkiadás most megjelent negyedik kötetéről beszéljen. A soha el nem készült Martinovics-dráma töredékeire hívja fel a figyelmet, kajánul szembemosolyogva egykori féltékeny önmagát, aki rossz néven vette, hogy Kaposvárra petrit hívták megírni e drámát, s nem őt, az akkor már sikeres drámaszerzőt, majd elmesél egy Zsámbéki-anekdotát is, melyből kiderül, miért fontos magunkkal hordani az olvasójegyeinket (s amit most, kedves olvasó, én megtartok magamnak, hogy a jövő évi Magvető-estre nagyobb kedvvel és kíváncsisággal érkezhess meg, hátha ott is elhangzik valami, amiről nem tudósítanak), s végezetül, az est zárlataként felolvas egy olyan, tizennyolc évvel ezelőtti Petri-írást, amely alatt beszakad az asztal: írni, valóban, magányos feladat. Mert ha sem a színpadon, sem a nézőtéren, hát ott, akkor: történik valami.

(fotók: Kardos Zsuzsa)

Györe Gabriella